

Magyar Nyelvőr Alapítvány
1027 Budapest, Fő u. 73.

Magyar
Nyelvőr Alapítvány

**2021. évi
közhasznúsági jelentése**

Budapest, 2022. május 31.

Spang Gyula
elnök

**A Magyar Nyelvőr Alapítvány
közhasznúsági jelentése
a 2021-es esztendőről**

1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ

A Magyar Nyelvőr Alapítvány **2021.** évi gazdálkodásáról a számviteli törvénynek és a kapcsolódó előírásoknak megfelelően egyszerűsített éves beszámolót állított össze, amely közhasznúsági jelentésünk 1. sz. melléklete.

2. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSA

Az Alapítvány Nemzeti Együttműködési Alap Zrt. Közösségi Környezet kollégiumához pályázott és a NEAN-KP-1-2021/1-000026 azonosító számú pályázat keretében kapott 750.000 Ft támogatást, a NEAO-KP-2021/2-000171 kódszámú pályázati felhívásra 3.870.000 Ft támogatást, valamint a NEAN-KP-1-2021/1-000062 kódszámú pályázati felhívásra pályázott és 750.000 Ft támogatást kapott. Az Alapítvány 2021-ben sikeresen pályázott a Nemzeti Kulturális Alap 779108/00567 számú pályázati felhívására, amelynek keretében 2.000.000 Ft támogatást kapott.

3. VAGYONFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS KIMUTATÁS

- 2021-ban a 2021. évi SZJA 1% felajánlásokból 28.544 Ft összeget kapott az Alapítvány. Az Alapítvány az SZJA 1% felajánlásokból származó bevételt működési jellegű költségekre fordította, irodaszerek és kellékanyagok beszerzésére.
- Az Alapítvány 1.000.000 Ft értékben pénzbeli támogatást kapott a Szinvanet Zrt.-től, melyet az Alapítvány közhasznú tevékenységével összhangban használt fel.
- Az Alapítvány 1.000.000 Ft értékben célzott pénzbeli támogatást kapott a Patria Hungarorum Kft-től, melyet az Alapítvány közhasznú tevékenységével összhangban, ösztöndíjak kifizetésére használt fel.
- Az Alapítvány az AGROLÁNC Ipari és Mezőgazdasági Kft.-től 100.000 Ft értékben célzott pénzbeli támogatást kapott, amelyet a főtí Károlyi család társadalmi-nyelvi szerepéről szóló film támogatására használt fel.
- Az Alapítvány a 2021. évben a NEAN-KP-1-2021/1-000062 pályázatra kapott 750.000 Ft forrást 2021-ban használta fel az alábbiakra:
 - Roll up készítésére 74.232 Ft-ot fordított,
 - Honlap készítésére 500.000 Ft-ot használt fel,
 - A Magyar Nyelvőr Díjak elkészítésére 175.000 Ft-ot.
- Az Alapítvány a NEAO-KP-2021/2-000171 pályázatra kapott 3.870.000 Ft támogatást az alábbi kiadásokra fordította:
 - Az Alapítvány tevékenységének és munkájának népszerűsítése érdekében, valamint a közhasznú tevékenységével összhangban online magazinokban jelentetett meg nyelvi cikkeket és bannereket 3.870.000 Ft értékben.
 - 1.470.000 Ft-ot 80 db cikk megírására, elkészítésére,
 - Helyi lapokban történő megjelentetésre 2.400.000 Ft-ot fordított.
- Az Alapítvány a 2021 évben a NEAN-KP-1-2021/1-000026 pályázatra kapott 750.000 Ft forrást az alábbiakra használta fel:
 - A normatív támogatást 192.000 Ft értékben könyvelési feladatok ellátására fordította az Alapítvány.
 - A támogatás további felhasználása folyamatban van, 2022 második negyedévében valósul meg.
- Az Alapítvány a Nemzeti Kulturális Alap 779108/00567 számú pályázati felhívásának keretében 2.000.000 Ft támogatást kapott, amelyet az alábbiak szerint használt fel:

- online portál nyelvi rovatában cikkek megjelentetésére 75 0.000 Ft értékben. Nyelvészeti cikk megjelentetéséhez szükséges adminisztrációs feladatokra 250.000 Ft-ot fordított.
- Az online folyóirat nyelvészeti cikkeit lektoráltatta 1.000.000 Ft értékben.

4. CÉL SZERINTI JUTTATÁSOK KIMUTATÁSA

Szervezetünk által nyújtott cél szerinti juttatások 2021. évben a következők voltak:

4.1 A Magyar Nyelvőr Alapítvány 100.000 Ft támogatásban részesítette a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara által szervezett II. Kányádi Sándor versmondó és versillusztrációs versenyt.

4.2 A Magyar Nyelvőr Alapítvány 100.000 Ft támogatással segítette a Magyar Nyelvtudományi Társasággal közösen megrendezett Eötvös József középiskolai szónokversenyt.

5. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVŐL, ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPTÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSÁTÓL ÉS MINDEZEK SZERVEITŐL KAPOTT TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az Alapítvány a Nemzeti Együttműködési Alap. Közösségi Környezet kollégiumához pályázott sikeresen és a NEAO-KP-2021/2-000171 pályázati azonosító számú támogatásként 3.870.000 Ft-ot kapott. Az Alapítvány Nemzeti Együttműködési Alap Zrt. Közösségi Környezet kollégiumához pályázott és a NEAN-KP-1-2021/1-000026 azonosító számú pályázat keretében kapott 750.000 Ft támogatást. Az Alapítvány Nemzeti Együttműködési Alap Zrt. Közösségi Környezet kollégiumához pályázott és a NEAN-KP-1-2021/1-000062 azonosító számú pályázat keretében kapott 750.000 Ft támogatást. Az Alapítvány a Nemzeti Kulturális Alap 779108/00567 számú pályázati felhívásának keretében 2.000.000 Ft támogatást kapott.

6. A KÖZHASZNÚ SZERVEZET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

Személyi jellegű ráfordításai nem voltak az Alapítványnak.

7. A KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

7.1 A Magyar Nyelvőr Alapítvány minden évben átadja a Magyar Nyelvőr Díjakat olyan pedagógusoknak, nyelvészeknek határon innen és túl, akik sokat tettek a magyar nyelv ápolásáért és megőrzésért.

2021-ben a díjátadó ünnepséget a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében tartottuk.

A Magyar Nyelvőr Díjat minden esztendőben olyan személyek kaphatják, akik sokat tettek a magyar nyelv ápolásáért a határon innen és túl. A Magyar Nyelvőr Díj díjazottjait három terület képviselői közül választotta ki a Magyar Nyelvőr Alapítvány Kuratóriuma, a külhoni magyarok köréből, a Magyarországon élők köréből, valamint azok közül, akik a legtöbbet tették az alapítvány céljainak megvalósításáért.

Keszi István, az Alapítvány alapítói jogainak képviselője az alapítvány ez évi tevékenységének részeként megemlítette, hogy az ELTE oktatóival megrendezték a legnagyobb hazai szónokversenyt, könyveket vittek Felvidékre, Erdélybe, Vajdaságba, Kárpátaljára, illetve támogatták a Kossuth-szónokversenyt is.

Tuzson Bence kormányzati államtitkár beszédében hangsúlyozta: a magyar nyelv kulturális alapot jelent, egyben összetartó és identitásformáló erő, amely közösséggé formálja a nemzetet. Ha elveszítjük a nyelvünket, akkor magunk is elveszünk - tette hozzá a díj fővédnöke, kiemelve: ezért fontos elismerni azokat, akik munkásságukat a magyar nyelv megőrzésének, fejlesztésének szentelték

A díjazottak bemutatása:

Lengyel Klára

1984 óta tagja, jelenleg habilitált egyetemi docensként oktatója az ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszékének. Egyetemi hallgatóként részt vett a Helyesírási szabályzat 11. kiadásának előkészítésében, majd doktori ösztöndíjasként az Orvosi helyesírási szótár készítésében. 1984-től az Akadémia tudományos ösztöndíjasa volt, 1995-ben elnyerte a Nyelvtudományi Társaság Gombocz Zoltán-émlékérmét. 1998 és 2002 között pedig Széchenyi István Kutatói Ösztöndíjat kapott. Egyetemi előadásait, szemináriumait, konzultációit a magyar grammatika elméleti és alkalmazott nyelvi tárgyaiban tartotta és tartja. Foglalkozott a beszélt nyelv grammatikájával, a helyesírás grammatikai hátterével, a szerkesztőképzés tárgyaival: szerkesztéstannal, valamint a korrektori képzéssel, néhány évig igazságügyi nyelvészettel is. Kiváló oktató: szigorú, ennek ellenére nagyon népszerű, mivel a hallgatók megérik, hogy mindent megtesz annak az érdekében, hogy elsajátítsák és gyakorló tanárként sikeresen adják át az alapvető ismereteket. Szerkesztőségi munkássága és anyanyelvi szakértői munkája elismert. A '90-es években tagja volt a Jászkunság című folyóirat szerkesztőségének, hosszú évekig anyanyelvi lektor az Orvosi Hetilapban, számos szakkönyv anyanyelvi lektora, szakértője. A Helyesírási szabályzat 12. kiadásának a legszigorúbb és legalaposabb lektora volt. Ötlete alapján és munkája által valósult meg az első Helyesírási diákszótár is. Anyanyelvápolói tevékenységét a Verseyhy Ferenc nyelvemlék-versenysorozat szervezésével, zsűrizésével, versenyanyagainak kidolgozásával kezdte, melyből munkafüzetet állított össze. Új szakmák szaknyelvi lexikonainak anyanyelvi tanácsadója, többek között a Diplomáciai vagy a Végrehajtási lexikoné. Számos tankönyv és tankönyvfejezet szerzője, társszerzője. Anyanyelvápolói és szerkesztési ismereteit a Magyaróra című tanári folyóiratban, valamint az Édes Anyanyelvünk folyóiratban kamatoztatja.

Szalóczy Pál

Újságíró, riporter, rádió- és tévébemondó. Jellegzetes, mélyen zengő orgánuma tette különösen alkalmassá a bemondói hivatásra, emellett narrátori és információs szövegek bemondását is leggyakrabban ő végezte, emiatt hallani a hangját többek között a budapesti metró és a MÁV utastájékoztatóiban. 1945. november 15-én született Budapesten. Karrierje bizonyos szempontból már csecsemőként elindult: egy tápszermárka reklámarca lett, amiért „gázsit” is kapott, mégpedig a cég termékeit. Az egyetem elvégzése után, 1970-ben került a Magyar Rádióba, ahol több mint négy évtizedet töltött bemondóként. Ezzel párhuzamosan hosszú ideig a televízióban is dolgozott. Eredeti foglalkozása mellett futballozik is, sokáig az újságíró-válogatott kapusa volt. Később íróként is debütált, első műve a születése előtti idők rádiósairól szóló A leírt szöveg felolvasandó c. könyv, mely 2005-ben jelent meg. Ezt az autóvezetéssel foglalkozó Európába(n) vezetünk! követte 2007-ben, majd egy krimi A Vénusz-rejtély címmel 2009-ben.

Dr. habil. Németh Mihály, MAE

Gombocz Zoltán-émlékérem és -díjas történeti nyelvész, a Jagelló Egyetem professzora, a londoni Európai Tudományos Akadémia rendes tagja (Academia Europaea, Orientalisztikai és klasszika-filológiai osztály). Nyelvtörténeti és filológiai kutatások foglalkoztatják a magyar nyelvtudomány, turkológia és szlavisztika területén, valamint e három tudományterület érintkezési pontjain. Magyar nyelvtörténeti kutatómunkája elsősorban a szófejtésre irányul, és azon belül is a magyar nyelv szláv és török eredetű szavainak eredetét kutatja, da a magyar szomszédságában beszélt nyelvek magyar eredetű elemeinek kölcsönzési útvonalaival is érdemben foglalkozott. Munkáiban a vitatott eredetű szavak vizsgálatát összeköti azok részletre hajló filológiai elemzésével: nemcsak a szótári alakok érdeklik, de felkeresi azok (és más nyelvekbeli megfelelőik) legrégebbi előfordulásainak helyét és filológiai, történeti, és kultúrtörténeti kontextusba helyezi a nyelvi adatokat.

Többek között a darázs, ocsúdik, ócsárol és tábor szavaknak adott általánosan elfogadott eredetmagyarázatot, egy korai monográfiájában pedig az Árva-vidéki magyar jövevényszavak kölcsönzési útvonalait vázolta fel egy etimológiai szótár formájában. Turkológiai színezetű munkássága elsősorban a kihalással veszélyeztetett (kipcsak-török) karaim nyelv történetének kutatására irányul. Érdemei közt kiemelendő, hogy ő tárta fel és adta ki kritikai kiadások formájában a karaim nyelv legkorábbi ismert írott nyelvemlékeit (az ezen témához köthető monográfiái a Brill és Harrassowitz kiadónál jelentek meg). A legkorábbi és nyelvészeti szempontból legértékesebb karaim Biblia-fordítások átfogó filológiai és nyelvi elemzésére az Európai Kutatási Tanácstól kapott támogatást egy nagyméretű ERC projekt keretében.

7.2 2021-ban szakmailag támogattuk az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karával közösen megrendezett **XII. Eötvös József Kárpát-medencei középiskolai szónokversenyt, melyet** a járványügyi helyzetre tekintettel virtuális módon valósítottunk meg. A virtuális díjátadó, eredményhirdetés szakmai lebonyolítója is a Magyar Nyelvőr Alapítvány volt. Az Eötvös-szónokverseny a legrangosabb, legtöbb iskolát érintő középiskolai retorikaverseny Magyarországon, amely igen fontos szerepet tölt be a középiskolai nevelésben. Célja lehetőséget biztosítani az ország legtehetségesebb diákjainak, hogy kipróbálják magukat az érvelés és a tartalmas gondolatok hatásos megfogalmazásának a terén. A verseny pedagógiai céljai a következők: a diákok szóbeli kommunikációs-retorikai képességének a fejlesztése, a nyelvhasználat iránt érzett felelősségtudatuk és anyanyelvszeretetük erősítése. A verseny alkalmat ad a diákoknak arra, hogy gyakorolják a beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi viselkedést, az önálló ítéletalkotást, saját véleményük érvelő kifejtését, a megfelelő önismereten alapuló magabiztos fellépést. Ezáltal nő fogékonyságuk mások érvelő szövegeinek a megértésére is. Az Eötvös-szónokversenyen a középiskolák (a szakközépiskolák, a szakiskolák, a szakgimnáziumok és a gimnáziumok) tanulói vehetnek részt. A nyelvi előkészítő és a 9–12. osztályos évfolyamok nappali tagozatos diákjai indulhatnak a versenyen egy kategóriában. A járványhelyzet teremtette körülmények ellenére sikeresen lezajlott a verseny és az eredményhirdetés.

7.3. Az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság 2021 őszén meghirdette a **21. Kárpát-medencei Kossuth-szónokversenyt** a pedagógusképző intézmények, a bölcsészettudományi karok nappali tagozatos hallgatói, a joghallgatók, a teológushallgatók számára. A hosszú évek óta tartó együttműködésnek megfelelően az Alapítvány 2021-ban is szakmailag és adománnyal is támogatta az esemény megrendezését.

7.4. Az Alapítvány 2021-ban is szakmailag támogatta a **Magyar Nyelvőr** c. folyóirat szerkesztői munkáját.

7.5 „**Itt élek a Kárpát-medencében**” címen retorikai vetélkedőt hirdetett a Magyar Nyelvőr Alapítvány 2021 őszén. Maximum 3 perces videót kellett készítenie minden pályázónak, amelyben amellet érvel, hogy jó élni az adott településen. Külhoni magyarok és anyaországiak jelentkezését egyaránt vártuk. Az országos retorikaverseny I. helyezettje Szabó Hédi, gimnáziumunk 9. C

osztályos diákja lett Az én világom közepe Szegvár című három perces érvelő rövidfilmjével. (Szegvárt bemutatta Szabó Hédi, operatőr és vágó Erdei Daniella, felkészítő tanár Simon Ferenc). A verseny fődíját a Patria Hungarorum Kft. ajánlotta fel és a felkészítő tanárokat is díjazta. A Magyar Nyelvőr Alapítvány újabb versenyt is elindított a külhoni és anyaországi középiskolásoknak. A retorikai vetélkedőn a felkészítő tanárokat is díjaztuk.

Budapest, 2022. május 31.

Spang Gyula s.k.
elnök